

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

Tantárgy neve: Környezetirányítás

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR BSc KÉPZÉS
(nappali munkarendben)**

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

**MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
NYERSANYAGELŐKÉSZÍTÉS ÉS KÖRNYEZETTECHNOLÓGIA INTÉZET**

Ajánlott félév: 7. félév

Tartalomjegyzék

1. Tantárgyleírás, tárgyjegyző, óraszám, kreditérték
2. Tantárgytematika (óraóra lebontva)
3. Minta zárthelyi
4. Vizsgakérdések
5. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Környezetirányítás Tárgyfelelős: Dr. Szabó Roland	Tantárgy kódja: MFEET67003 Tárgyfelelős tanszék/intézet: Nyersanyagelőkészítés és Környezettechnológia Intézet
	Tantárgyelem: K
Javasolt félév: 7.	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét (ea+gyak): 2ea+0gy	Számonkérés módja (a/gy/k): aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali

Tantárgy feladata és célja:

A környezetközpontú irányítási rendszerek jelentőségének, az alkalmazás feltételeinek és a várható előnyöknek megismertetése.

Fejlesztendő kompetenciák:**tudás:**

- Ismeri a környezetvédelmi szakterület műveléséhez szükséges általános és specifikus matematikai, természet- és társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket.
- Ismeri a környezetvédelmi szakterület tanulási, ismeretszerzési, adatgyűjtési módszereit, azok etikai korlátait és problémamegoldó technikáit.
- Átfogóan ismeri a környezeti elemek és rendszerek alapvető jellemzőit, összefüggéseit és az azokra ható környezetkárosító anyagokat.
- Ismeri a közgazdaság- és környezet-gazdaságtan, projekt- és környezetmenedzsment fogalmát, eszközeit a környezetvédelem területén.
- Ismeri az energiagazdálkodás alapjait, az energiatermelés lehetőségeit, annak előnyeit és hátrányait, a fenntartható fejlődés fogalmát és megvalósítási lehetőségeit.
- Ismeri a környezeti hatásvizsgálatok végzésére és hatástanulmányok összeállítására vonatkozó módszertant és jogi szabályozást.

képesség:

- Képes a gyakorlatban is alkalmazni a szakterületéhez kapcsolódó munka- és tűzvédelmi, biztonságtechnikai területek előírásait, követelményeit.
- Képes arra, hogy szakmailag szóban és írásban anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven kommunikáljon és szakmai tudását igény szerint folyamatosan fejlessze.
- Képes a számára kijelölt feladatkör megismerése után a környezetvédelemmel kapcsolatos közigazgatási feladatok ellátására, hatósági feladatok elvégzésére.
- Gyakorlati tevékenységek elvégzéséhez megfelelő kitartással és monotóniatűréssel rendelkezik.
- Ismeretei alapján képes projektek, pályázatok megvalósításában, illetve ellenőrzésében részt venni.
- Szakmai gyakorlatot követően képes vezetői feladatokat ellátni.
- A termelő és egyéb technológiák fejlesztése és alkalmazása során képes az adott technológiát fejlesztő és alkalmazó mérnökökkel az együttműködésre a technológia környezetvédelmi szempontú fejlesztése érdekében.
- Multidiszciplináris ismeretei révén alkalmas a mérnöki munkában való alkotó részvételre, képes alkalmazkodni a folyamatosan változó követelményekhez.
- Képes a technológia megismerése után feltárni az alkalmazott technológiák hiányosságait, a folyamatok kockázatait és kezdeményezi az ezeket csökkentő intézkedések megtételét.
- Képes részt venni környezetvédelmi szakértői, tanácsadói, döntés-előkészítési munkában.

attitűd:

- Vállalja és hitelesen képviseli a környezetvédelem társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Együttműködik a környezetvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, de vitaképes az optimális megoldások kidolgozása érdekében.
- Nyitott a szakmájához kapcsolódó, de más területen tevékenykedő szakemberekkel való szakmai együttműködésre.
- Törekszik arra, hogy önképzéssel a tudását folyamatosan fejlessze és világról szerzett tudását frissen tartsa.
- Szervezett továbbképzésen való részvétellel a környezetvédelem területén tudását folyamatosan továbbfejleszti.
- Törekszik arra, hogy feladatainak megoldása, vezetési döntései az irányított munkatársak véleményének megismerésével, lehetőleg együttműködésben történjenek meg.
- Felelősséggel vállalja és képviseli a mérnöki szakma értékrendjét, nyitottan fogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket.
- Megosztja tapasztalatait munkatársaival, így segítve fejlődésüket.

autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal a társadalommal szemben a környezetvédelmi téren hozott döntéseiért.
- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi környezetvédelmi feladatait, irányítja a környezetvédelmi szakmai munkát.
- Szakmai feladatainak elvégzése során együttműködik más (elsődlegesen gazdasági és jogi) szakterület képzett szakembereivel is.
- Figyelemmel kíséri, és szakmai munkája során érvényesíti a szakterülettel kapcsolatos jogszabályi, technikai, technológiai és adminisztrációs változásokat.

Tantárgy tematikus leírása:

A környezetközpontú vállalatirányítási rendszerek alapfogalmai, eszközei. A konkrét szervezeti intézkedések: a környezeti politika kialakítása, a tervezés során a környezeti tényezők felmérése, a vonatkozó jogi és egyéb követelmények megismerése. A bevezetés és működés során kialakítandó szervezeti felépítés. A képzés, kommunikáció és dokumentáció. A vészhelyzetekre való felkészülés. Az ellenőrző és helyesbítő tevékenység során a nemmegfelelőségek kijavítása. Az auditálás. Az életciklus elemzés. A környezeti hatástanulmány. A tárgy keretén belül az iparból vendégelőadó(k) érkeznek, akik az irányítási rendszer működéséről tájékoztatnak interaktív óra keretén belül.

Félévközi számonkérés módja:

A félév végi aláírás szükséges feltétele az előadások rendszeres látogatása (20%-nál nem több hiányzás).

A számonkérések (vizsga) értékelésekor az általános értékelési határok a következők:
<50% elégtelen; 50-62% elégséges; 63-74% közepes; 75-84% jó; 85-100% jeles.

Értékelés: Az aláírás megszerzését követően van lehetőség szóban vagy írásban vizsgázni, melynek értékelése ötfokozatú skálán történik.

Értékelése:

Alapvető ismereteknek nincs birtokában - **elégtelen**

Alapvető ismeretekkel rendelkezik - **elégséges**

Alapvető ismeretekkel rendelkezik, ezeknek gyakorlatban való alkalmazását is be tudja mutatni - **közepes**

Ismereteinek részterületeit rendszer szinten, azok összefüggéseiben ismeri - **jó**

Kiemelkedő részletességű, rendszerszintű ismeretekkel rendelkezik – **jeles**

Értékelése:

> 85%: jeles;

75 – 84%: jó;

63 – 74%: közepes;

50 – 62%: elégséges;

<50%: elégtelen

Kötelező és javasolt irodalom jegyzéke:

Kötelező irodalom:

A kötelezően elsajátítandó anyaghoz való irodalmat a tárgy oktatója a tárgy hallgatóinak rendelkezésére bocsátja a Miskolci Egyetem E-learning felületén, mely tartalmazza az előadáson elhangzott anyagot, és egyéb segédanyagokat.

- MSZ EN ISO 14001:2015 Szabvány
- ISO 14001:2015 Standard
- Milton P. Dentch: The ISO 14001:2015 Implementation Handbook: Using the Process Approach to Build an Environmental Management System. ASQ Quality Press, 2016

Javasolt irodalom:

- Buócz Zoltán Dr. – Bőhm Balázs – Bőhm Szilvia – Gál Orsolya – Janositz János Dr. – Siposné Molnár Tímea – Szarka Györgyi Dr.: Környezetvédelem, minőségirányítás, biztonságtechnika a kavicsbányászatban. Bíbor Kiadó, 2007.
- Buócz Zoltán Dr.: Környezetirányítási rendszerek, Tanszéki segédlet. 2004.
- Cserey Balázs: Fejlesztések környezeti hatásvizsgálata, Cserey Balázs, 1994.
- Liu, David H. F. (Second Edition Editor) - Lipták, Béla G. (Handbook Editor): Environmental Engineers' Handbook. Second Edition. Lewis Publishers. Boca Raton, New York, 1977.
- Marcus, Jerrold J. (editor): Mining Environmental Handbook. Effects of Mining on the Environment and American Environmental Controls on Mining. Imperial College Press, 1997.
- D.R Kiran: Total Quality Management: Key Concepts and Case Studies. BSP 2016
- Alan S. Morris: ISO 14000 Environmental Management Standards: Engineering and Financial Aspects. 2006

2. TANTÁRGYTEMATIKA

**Környezetirányítás
Tantárgytematika (ÜTEMTERV)
Aktuális tanév tavaszi félév
Környezetmérnöki Alapszak, 7. félév**

Előadástematika

1. hét

Korszerű hulladékgazdálkodás a fenntarthatóság tükrében (bevezető előadás).

2. hét

Környezetirányítási rendszerek kialakulása- Környezettudatos irányítási rendszer. A környezetközpontú vállalatirányítási rendszerek alapfogalmai, eszközei.

3. hét

Környezetközpontú irányítási rendszer. Konkrét szervezeti intézkedések: a környezeti politika kialakítása, a tervezés során a környezeti tényezők felmérése, a vonatkozó jogi és egyéb követelmények megismerése.

4. hét

Az ISO 14001-es szabvány felépítése: A bevezetés és működés során kialakítandó szervezeti felépítés, a képzés, kommunikáció és dokumentáció, a vészhelyzetekre való felkészülés

5. hét

Az ellenőrző és helyesbítő tevékenység során a nemmegfelelőségek kijavítása.

6. hét

Auditálás, ökokontrolling.

7. hét

Az életciklus elemzés (LCA).

8. hét

Vendégelőadás: Környezetirányítási rendszer működtetése a gyakorlatban

9. hét

Üzemlátogatás: Irányítási rendszerek bányauzemben.

10. hét

Elővizsga lehetőség, konzultáció

3. VIZSGAKÉRDÉSEK

Környezetirányítás

1. Soroljon fel öt darabot a környezettudatos vállalatirányítás jellemzőiből!	5p
2. KIR várható előnyei, hátrányai?	6p
3. Mit jelent az egységes irányítási rendszer fogalma?	3p
4. Rajzolja fel az irányítási rendszerek kapcsolatát!	2p
5. KIR felépítésének vázlata (csak vázlat)!	6p
6. Mi a környezeti tényező és a környezeti hatás?	4p
7. Mi az a veszélyelemzés?	4p
8. Mi a kockázati értékszám? Példa alkalmazásra?	6p
9. Mik az életciklus elemzés fázisai?	3p
10. Mik a környezeti mérőszámok? Írjon 3 jellemző példát!	5p

Megoldás: az E-learning felületen elérhető anyagok alapján.

5. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Vizsgázás során mobiltelefon használata tilos.

Miskolc, 2023. április. 06.

Dr. Nagy Sándor
Intézetigazgató egyetemi docens

Dr. Szabó Roland
tudományos munkatárs